

Broedvogelinventarisatie Noordduinen 1966-1971.

Zoals de meesten van u wel zullen weten, wordt er door een tiental leden van onze vereniging reeds gedurende 6 jaar een gedeelte van de duinen ten noorden van Noordwijk aan Zee geïnventariseerd. De begrenzing van het geïnventariseerde gebied wordt aan de noordzijde gevormd door de Duindamse Slag en aan de zuidzijde door de dorpsgrens. In de tabel met de inventarisatiegegevens vindt u ook de gegevens over 1970. Deze gegevens konden nog niet eerder worden gepubliceerd, omdat in 1970 twee kavels niet zijn geïnventariseerd. Om voor 1970 toch vergelijkbare cijfers te krijgen, heeft de bewerker van de inventarisatiegegevens in overleg met de andere leden van het onderzoek toch totaalcijfers voor het hele gebied voor 1970 vastgesteld. Bij het vaststellen van deze cijfers is gebruik gemaakt van de resultaten van de voorafgaande jaren en van de resultaten van 1971 van deze twee kavels.

Bij het interpreteren van de gegevens in de tabel dient men een aantal punten voor ogen te houden.

De leden van het inventarisatieonderzoek beschouwen de inventarisatie van 1966 als een soort proefinventarisatie. Voor een aantal soorten zijn voor 1966 waarschijnlijk te lage cijfers opgegeven, deze te lage cijfers zijn in de tabel tussen haakjes geplaatst.

Voor een aantal soorten is de inventarisatie bijzonder moeilijk. In het geval van de wilde eend zijn de opgegeven cijfers over alle jaren beslist te laag. De voor deze soort vermelde gegevens duiden op toevallig gevonden nesten. Waarschijnlijk ligt het werkelijke aantal broedgevallen van de wilde eend tussen 10 en 15. Ook voor de koekoek kan een broedgeval pas opgegeven worden als een nest met een koekoeksei is gevonden of als er jonge koekoeken bedelend worden waargenomen.

Houtduif en kneu kunnen door respectievelijk broeden in het dichte denbos en een grote beweeglijkheid niet nauwkeurig worden geïnventariseerd. De voor deze soorten opgegeven getallen zijn schattingen.

Huismus, ringmus en spreeuw broeden bij de verschillende woningen. De inventarisatie van deze soorten wordt waarschijnlijk niet door iedere waarnemer even nauwkeurig gedaan.

Een vrij groot aantal soorten vertoont achteruitgang. Het opvallendst is de achteruitgang wel bij de gekraagde roodstaart: vanaf 1967 is het aantal broedparen van deze soort van 18 tot 5 teruggelopen. Ook van de groenling is de achteruitgang opvallend. Een mogelijke oorzaak van de achteruitgang van deze soorten is de toenemende recreatie in het gebied. De achteruitgang van de patrijs, de zanglijster en de grote lijster en het verdwijnen van de grauwe vliegenvanger zijn mogelijk ook het gevolg van de toenemende verstoring. Voor de Kievit is waarschijnlijk het verdwijnen van geschikte biotopen de reden van de achteruitgang. De boerenzwaluw is verdwenen, omdat het bunkertje waarin hij broedde, is dichtgemaakt.

Hoewel de toename van het aantal grasmussen in 1970 op een herstel van de populatie leek te wijzen, heeft de teruggang zich in 1971 toch weer voortgezet.

De aantalverminderingen van grote bonte specht, heggemus, tuinfluiter, fitis, roodborsttapuit, roodborst, merel en geelgors lijken het gevolg van normale populatieschommelingen. Voortzetting van het onderzoek zou moeten uitwijzen of hier inderdaad van achteruitgang sprake is. Ook het verdwijnen van de kuifmees lijkt het gevolg van een populatieschommeling. Gelukkig valt er bij sommige soorten ook toename te bespeuren. De toename van de koolmees, lijkt niet in de laatste plaats te danken aan het ophangen van een aantal nestkastjes rond de woningen. Zeer opvallend is het grote aantal broedgevallen van de sprinkhaanrietzanger in 1971. De toename van de tortelduif is verheugend, maar waarschijnlijk niet van blijvende aard.

Een aantal soorten blijkt een zeer constante populatiedichtheid te hebben, b.v. veldleeuwerik en nachtegaal.

De totaalindruk die uit de tabel naar voren komt, is toch wel een langzame verarming van het gebied. Hoofdoorzaken zijn waarschijnlijk de toenemende verstoring en de verdwijning van geschikte biotopen. Dan volgt nu de tabel:

	1966	1967	1968	1969	1970	1971
wilde eend	(-)	(3)	(1)	(2)	(1)	(2)
casarca	-	-	-	1	-	-
patrijs	3	1	2	1	2	1 ?
kievit	5	4	3	2	2	2
houtduif	(22)	46	51	48	60	65
tortelduif	3	6	5	5	7	10
turkse tortel	5	4	3	8	6	6
koekoek	(-)	(1)	(2)	(2)	(-)	(2)
ransuil	-	1	1	2	1	1
groene specht	-	-	-	-	-	1 ?
grote bonte specht	-	-	1	2	3	1
boomleeuwerik	1	3	1	1	2	3
veldleeuwerik	(9)	35	33	32	33	34
boerenwaluw	-	1	3	1	-	-
boompieper	(19)	31	32	20	26	26
graspieper	5	9	10	7	7	10
witte kwikstaart	1	1	1	-	-	-
grauwe klauwier	2	4	2	4	4	4
winterkoning	10	16	18	17	12	17
heggemus	(21)	38	45	36	35	28
sprinkhaanrietzanger	1	-	2	2	1	6
spotvogel	-	1	-	1	-	1
tuinfluiter	5	5	6	4	2	3
zwartkop	1	3	3	6	4	4
grasmus	33	42	36	16	23	13
braamsluiper	1	-	-	-	-	1
fitis	49	71	52	63	59	48
tjiftjaf	6	5	8	10	9	8
fluiter	3	-	-	-	-	-
goudhaantje	1	-	-	-	-	-
bonte vliegenvanger	-	-	1	-	-	-
grauwe vliegenvanger	2	2	3	3	1	-
paapje	1	1	2	-	1	1
roodborsttapuit	3	5	6	7	6	4
tapuit	16	13	25	22	23	24
gekraagde roodstaart	11	18	17	11	6	5
roodborst	(4)	19	24	25	20	18
nachtegaal	16	17	15	16	16	16
merel	(40)	67	67	73	68	61
zanglijster	(15)	25	27	27	23	15
grote lijster	5	6	4	7	6	2
staartmees	-	-	1	1	-	-
kuifmees	2	1	1	1	4	-
Pimpelmees	1	1	1	-	1	2
koolmees	6	7	9	16	17	18
geelgors	10	11	16	10	11	9
vink	(2)	8	10	7	6	7
groenling	(4)	18	9	12	8	3
putter	-	1	1	-	-	-
kneu	(35)	84	67	54	60	65
kruisbek	-	1	-	-	-	-
huismus	6	15	24	7	6	7
ringmus	13	4	16	9	5	8
spreeuw	10	8	14	7	4	2
vlaamse gaai	-	2	1	1	2	3
ekster	2	2	2	4	1	2

J. Vink